

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ЗАПОРІЗЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР
НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ «ГРАНІ»
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

СХВАЛЕНО

Протокол засідання науково
методичної ради КЗ «ЗОППО»
Запорізької обласної ради

№ 6
Голова НМР КЗ «ЗОППО» ЗОР
О.В.Варецька

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Департаменту освіти і науки
Запорізької обласної державної
адміністрації

«18» 07.2022 № 233
Директор Департаменту
Л.М.БУХАРІНА

Навчальна програма з позашкільної освіти
науково-технічний напрям

**«Технічний дизайн з елементами
образотворчого мистецтва»**

3 роки навчання
початковий рівень – 2 роки
основний рівень – 1 рік

м. Запоріжжя – 2022

Укладачі:

Катирєва Надія Костянтинівна – керівник гуртка «Технічний дизайн» комунального закладу «Запорізький обласний центр науково-технічної творчості учнівської молоді «Грані» Запорізької обласної ради

Смирнова Анна Василівна – завідувач відділу STEM-освіти комунального закладу «Запорізький обласний центр науково-технічної творчості учнівської молоді «Грані» Запорізької обласної ради

Рецензенти:

Мамонова Марина Вікторівна – керівник гуртка «Веселкові візерунки» позашкільного навчального закладу «Комунарський районний центр молоді та школярів» Запорізької міської ради Запорізької області

Андрєєв Андрій Миколайович - завідувач кафедри загальної та прикладної фізики, професор кафедри, доктор педагогічних наук, доцент Запорізького національного університету

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Технічний дизайн – це перші кроки дитини до пізнання і розуміння світу техніки та естетики, спроби її власної творчої діяльності, процес опанування певної системи початкових технічних і технологічних знань, умінь і навичок. Сучасне суспільство потребує з боку дизайну не тільки нових підходів і професійних засобів, але й нового мислення.

Образотворче мистецтво - важливий засіб морального, естетичного виховання дітей, формування художньої культури, загальнолюдських, національних цінностей, гармонійного розвитку особистості.

Актуальність програми гуртка технічного дизайну полягає в тому, що вона спрямована на формування у вихованців системного мислення, вміння бачити зв'язок технічної творчості з предметами загальноосвітнього курсу.

Пропонована програма побудована на основі особистісно-орієнтованого, діяльнісного, компетентнісного підходів, в основу програми покладено: «Навчальну програму з технічного дизайну», яка опублікована в збірнику «Навчальні програми з позашкільної освіти науково-технічного напрямку / за ред. Биковського Т. В., Шкури Г. А. – К.: УДЦПО, 2019. – В. 5»; «Навчальну програму з образотворчого мистецтва», яка схвалена до використання в позашкільних навчальних закладах» (протокол засідання Науково-методичної комісії з позашкільної освіти від 25.05.2018 року, лист ІМЗО від 06.06.2018 № 22.1/12-Г-322)/ автор Вержбицька І.В.; «Навчальну програму з образотворчого мистецтва», яка схвалена науково-методичною комісією з позашкільної освіти науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України», протокол №3 від 29.12.2015/автори Міщенко В.П., Панченко Н.В.

Новизною програми є побудова її змісту за принципом послідовного переходу від спостереження до абстрагування; від зовнішньої форми до внутрішньої будови конструкції. Під час занять гуртківці знайомляться з технікою різних видів та її розвитком, проводять дослідження на зразках різноманітних транспортних засобів, конструюють і моделюють, створюють унікальні композиції з технічно-грамотним вирішенням.

Навчальна програма реалізується у гуртках, секціях, творчих об'єднаннях, клубах технічного дизайну закладів позашкільної освіти науково-технічного напрямку інформаційно-технічного профілю та спрямована на дітей віком від 6 до 12 років.

Метою навчальної програми є формування у гуртківців творчого мислення та базових компетентностей особистості засобами технічного дизайну та образотворчого мистецтва.

Основні завдання роботи полягають у формуванні наступних компетентностей:

- *пізнавальної*, яка передбачає оволодіння основними поняттями та знаннями про закони образотворчого мистецтва: основи композиції, кольорознавство, засоби виразності, чинники, що впливають на створення художнього образу, базовою технічною термінологією, характерними для технічного дизайну; ознайомлення з інструментами та матеріалами, що використовуються в роботі дизайнера; оволодіння знаннями з техніки малюнка, основ креслення; поглиблення знань з навчальних предметів, що вивчаються в закладах загальної середньої освіти: фізика, математика, трудове навчання;

- *практичної*, яка орієнтована на формування техніко-технологічних умінь і навичок роботи з матеріалами й інструментами; опанування художніми вміннями та навичками в практичній діяльності оволодіння навичками проєктно-технологічної діяльності; яка передбачає формування графічної грамотності, практичних умінь і навичок виготовлення технічних об'єктів; надання вміння та навички з образотворчої діяльності;

- *творчої*, яка передбачає розвиток асоціативно-образного та просторового мислення, уяви, фантазії, пам'яті, художнього смаку; формування творчих здібностей у процесі вирішення конструкторських та технічних завдань, в результаті здійснення творчо-пошукової, технологічної діяльності; розв'язання творчих завдань, здатності проявляти творчу ініціативу; формування вмінь самостійного виготовлення технічних об'єктів; розвиток конструкторських здібностей; гармонійний розвиток особистості, розвиток творчої активності, системного, просторового і логічного мислення, просторової уяви, фантазії, здатності вирішувати творчі завдання; формування стійкого інтересу до технічного дизайну; набуття досвіду власної творчої діяльності;

- *соціальної*, яка спрямована на розвиток трудової культури, досягнення високого рівня освіченості і вихованості; формування кращих особистісних рис (відповідальність, чесність, працелюбство, самостійність тощо), ціннісного ставлення до себе та інших, вміння працювати в колективі; виховання естетичного ставлення до дійсності, емоційно-ціннісного ставлення до мистецтва, світоглядних уявлень і ціннісних орієнтацій, духовних та моральних ціннісних орієнтирів у сфері образотворчого

мистецтва, інтересу, смаку, потреби в творчості; формування громадянської поведінки, патріотизму, любові до України.

Навчальна програма передбачає 5 років навчання:

- початковий рівень (2 роки навчання): 1-й рік – 72 год. (2 год./тиждень), (діти віком 6-7 років), 2-й рік - 144 год. (4 год./тиждень), (діти віком 7-8 років);
- основний рівень 1-й рік – 144 год. (4 год./тиждень), (діти віком 8-12 років).

З урахуванням того, що навчання на початковому рівні розраховано на дітей дошкільного та молодшого шкільного віку, на першому році навчання на цьому рівні передбачається 2 години тижневого навантаження, тобто 72 години на рік.

Навчальна програма побудована концентричним способом, який допускає повторне вивчення тем на різних рівнях навчання з розширенням та поглибленням змісту навчального матеріалу.

Заняття за програмою – це перші кроки дитини до пізнання і розуміння світу техніки та естетики, спроби її власної творчої діяльності, процес опанування певної системи початкових технічних і технологічних знань, вмінь і навичок. Основними темами, що складають зміст програми є:

1. Композиція - дає вихованцям можливість навчитися передавати свої ідеї та уявлення засобами образотворчого мистецтва, вчить їх користуватися графічною мовою для створення художніх образів.

2. Графіка – найбільше розповсюджений вид образотворчого мистецтва дає можливість вихованцям відображати дійсність та створювати художній образ за допомогою лаконічних образотворчих засобів (лінії, штрихи, крапки). У дітей розвиваються зорова пам'ять, вміння працювати з графічними матеріалами та постійно удосконалюється графічна техніка.

3. Живопис – дає вихованцям багато можливостей для саморозкриття, творчого самовтілення. У цьому розділі вивчаються основи кольорознавства; базові поняття та технічні прийоми в роботі з фарбами, які набуваються шляхом виконання етюдів та натюрмортів різної складності. У вихованців розвивається зорове сприйняття кольору в предметах, навколишньому середовищі, живописних картинах; розвивається зорова пам'ять, фантазія. Це дає можливість ефективно розвивати почуття прекрасного, формувати естетичні смаки, вміння розуміти і цінувати твори мистецтва, красу і багатство рідної природи.

4. Декоративно-прикладне мистецтво – сприяє розширенню і поглибленню знань та уявлень дітей про прекрасне; виховання уміння бачити, відчувати і розуміти прекрасне. Під час занять декоративно –

прикладною діяльністю в дітей виховується емоційно-естетичне ставлення не тільки до предметів і явищ навколишнього середовища, але й до витворів декоративно-прикладного мистецтва, розвивається їх творча активність. Діти навчаються складати візерунки, пізнають закони композиції, продовжують оволодівати навичками роботи з фарбами, вивчають народну творчість, знайомляться з основами художнього конструювання, що привчає дітей до активної творчої діяльності.

5. Скульптура – прищеплюється інтерес до скульптури, як формообразотворення, розширюється їхнє уявлення про цей вид образотворчого мистецтва в цілому, надаються теоретичні та практичні знання. З перших занять основна увага спрямовується на оточуючу дійсність, на натуру.

Програма *початкового рівня першого року* навчання передбачає формування у вихованців художньо-естетичного ставлення до дійсності; знань та уявлень про образотворче мистецтво; оволодіння початковими фаховими знаннями і вміннями.

Програма початкового рівня другого року навчання передбачає оволодіння основами дизайну та початковими професійними навичками, формування у гуртківців творчого мислення, переконують в доцільності формування естетичного предметного середовища. У навчанні відбувається послідовний перехід від спостереження до абстрагування, від сприйняття зовнішньої форми до внутрішньої будови конструкцій. Поступово у вихованців формується об'ємно-просторове мислення за рахунок двостороннього процесу: від об'єму до площини та навпаки. Учні набувають знання з техніки малюнка, початків креслення, необхідних навичок практичної роботи, знайомляться з інструментами дизайнера.

Програма основного рівня першого року навчання побудована таким чином, щоб поглибити знання, отримані впродовж першого року навчання, сформувати навички роботи з основним інструментарієм, матеріалами. Вихованці ознайомлюються з мовами дизайну та особливостями законів ергономіки.

Доцільно надавати вихованцям самостійність у виборі шляхів отримання та творчого опрацювання інформації, необхідних для роботи матеріалів та інструментів.

Під час проведення занять застосовуються як традиційні, так й інноваційні педагогічні технології, використовуються сучасні інформаційно-технологічні засоби навчання.

Формами контролю за результативністю навчання є підсумкові заняття, участь в конкурсах, змаганнях тощо.

Методами опрацювання навчального матеріалу є: словесні (бесіда, розповідь, пояснення, інструктаж); наочні (метод ілюстрацій, метод демонстрацій, показу); практичні (тренувальні вправи, індивідуальні та творчі завдання); репродуктивні (відтворювальні вправи); частково-пошукові (виконання за зразком, під керівництвом педагога); пояснювально-ілюстративні (демонстрація наочного навчання, організація сприймання, спостереження); самостійної роботи; стимулювання навчальної діяльності; формування пізнавального інтересу (пізнавальні ігри, створення ситуації успіху); контролю і самоконтролю.

Навчання у гуртку не потребує спеціальної підготовки та знань. Навчальний матеріал програми адаптований до занять з вихованцями різного рівня підготовленості.

Програма є орієнтовною. За необхідності керівник гуртка може внести до програми зміни, які не повинні впливати на загальний зміст навчальної програми та кількість навчальних годин. Незмінними мають залишатися мета, завдання і прогнозований результат освітньої діяльності.

Початковий рівень, перший рік навчання НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Тема	Кількість годин		
		теоретичні	практичні	усього
1.	Вступ	2	-	2
2.	Художні матеріали та техніки виконання художніх робіт	2	8	10
3.	Види образотворчого мистецтва	3	21	24
4.	Малюнок	2	32	34
5.	Підсумок	2	-	2
	Разом	11	61	72

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (2 год.)

Теоретична частина. Ознайомлення з правилами безпечного користування художніми матеріалами та з правилами поведінки в умовах студії образотворчого мистецтва.

2. Художні матеріали та техніки виконання художніх робіт (10 год.)

Теоретична частина. Малюнок, живопис аквареллю та гуашшю в творах українських художників.

Практична частина. Заповнення довільної плями силуетів геометричних фігур (коло, квадрат, прямокутник, трикутник) різними штрихами: паралельними, навхрест, косими навхрест, колоподібними, крапками, рисками.

Пошуки використання штриховки різних видів в графічному зображенні: штриховка навхрест (зображення сітей для лову риби, гамака, сачка для ловлення метеликів).

3. Види образотворчого мистецтва (24 год.)

Теоретична частина. Малюнок. Живопис. Графіка, Скульптура. Декоративно-прикладне мистецтво, народні ремесла. Архітектура, стилі різних історичних епох. Дизайн, художнє конструювання.

Практична частина.

Вправи з акварельними фарбами:

- розтяжка кольорових плям від насичених до прозорих за допомогою води;

- змішування основних фарб;

- письмо по мокрому.

Вправи з гуашевими фарбами:

- розтяжка кольорових плям від насиченого до світлого за допомогою білил;

- змішування основних фарб на палітрі.

Вправи з олівцями, фломастерами, ручками:

- виконання прямих, хвилястих, ламаних ліній; лінійне зображення геометричних фігур, паркану, будиночку, крижинки, тощо;

- виконання прямого, косого в різні боки, накладеного один на одного штрихів, штриховка геометричних фігур.

Орієнтовна тематика вправ:

«Тихесенько вечір на землю спадає»:

- розтяжка кольорового тону м'яким матеріалом (сангіною, вугіллям, крейдою);

- малювання ламаних ліній і оформлення ними малюнків (паркан, гори, голки в їжачка, травичка, малювання за асоціацією);

- малювання прямих ліній і їх застосування в малюнках: будинок, вікно, шафа, огорожа, тощо; малювання за асоціацією);

- малювання спіралеподібних ліній і їх застосування в малюнках: равлик, роги в барана, згорнута змія, тощо; малювання за асоціацією);

- малювання на довільне скупчення спіралеподібних ліній: хмарка, дим, кучеряве волосся, тощо, тощо; малювання за асоціацією).

«Знайди рибку у хвильках»:

- малювання хвилястих ліній, що перетинаються, з домальовуванням;

- «Кольорові перетворення чудові».

- «Жовтий, червоний та синій промені перехрещуються на арені цирку».

«Заповнення силуету геометричних фігур та довільних плям»:

- однотонною заливкою;

- по мокрій площині;

- крапками по сухому;

- крапками по мокрому.

«Зафарбуй стіни будинку», «Зафарбуй паркан»:

- заповнення площини локальним кольором, рівномірним за тоном.

«Дерева в полі»:

- поєднання тонкої прописки тла з пастозною.

«Будинок на галявині» (завдання виконується гуашшю):

- вдень (використання спектральних кольорів);

- в тумані (домішування білих до спектральних кольорів);

- вночі (домішування чорної фарби до спектральних кольорів).

4. Малюнок (34 год.)

Теоретична частина. Малюнок к основа образотворчого мистецтва. Форма предмета, її різноманітність та конструкція. Відмінність предметів за розміром.

Поняття «симетрія», «асиметрія» на елементарному рівні, «ближче», «далі». Тональність предметів. Тональний контраст.

Практична частина. Виконання малюнків (орієнтовна тематика): «Будиночок бабусі», «Гілочка ялинки», «Малюнок дерева», «Гриби у траві», нескладний натюрморт (з двох, трьох предметів побуту), «Пташки», «Зимовий ліс», «Міський пейзаж», «Спорт», «Портрет за уявою», «Квіти на

вікні», «Силуети на снігу», «Рибка», малювання тварин: їжачок, олень, кіт, пес, корова, малювання свійських птахів: півень, курка, качка, індик, простий натюрморт: з трьох предметів, контрастних за розміром, тоном, кольором на однотонному тлі: з букетом квітів; з овочів на однотонному тлі; з двох предметів на строкатому тлі.

5. Підсумок (2 год.)

Підведення підсумків. Перегляд та обговорення кращих робіт вихованців виконаних протягом року.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати і розуміти:

- види візуальних мистецтв: живопис, графіку, скульптуру, архітектуру, декоративно-прикладне мистецтво, дизайн;
- поняття про різновиди художніх матеріалів;
- розрізняти теплі та холодні кольори;
- мати поняття про відмінність предметів за: формою, величиною, кольором та тоном.

Вихованці мають вміти і застосовувати:

- користуватися виражальними засобами малюнку;
- створювати художні образи відповідно віковим особливостям дітей;
- раціонально розміщувати зображення в площині аркушу паперу;

Вихованці мають набути досвід:

- практичної роботи аквареллю, гуашшю, олівцем, фломастерами, кульковою крейдою, кольоровою крейдою.

Початковий рівень, другий рік навчання НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Тема	Кількість годин		
		теоретичні	практичні	усього

1.	Вступ	2	-	2
2.	Живопис, колір, колорит	4	28	32
3.	Тематична композиція	6	36	42
4.	Декоративно-прикладне мистецтво	4	58	62
5.	Історія світового та українського образотворчого мистецтва	4	-	4
6.	Підсумок	2	-	2
	Разом	22	122	144

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (2 год.)

Теоретична частина. Ознайомлення з правилами безпечного користування художніми матеріалами та з правилами поведінки в умовах студії образотворчого мистецтва.

2. Живопис (32 год.)

Теоретична частина. Поняття «колір», «колорит». Основні кольори (спектральні). Контрастні, теплі і холодні, хроматичні та ахроматичні кольори.

Практична частина. Виконання робіт (*орієнтовна тематика*): простий натюрморт з предметів побуту контрастних за розміром, формою, тоном; пейзаж: «Осіньне золото», «Сонячний день у місті», «Сільський краєвид взимку», «Дощ», «Туман», «Земля квітне»; портрет казкового героя.

3. Тематична композиція (42 год.)

Теоретична частина. Розташування зображення на аркуші (горизонтально, вертикально). Вибір формату аркуша. Побудова смислових та композиційних зв'язків у тематичній композиції. Поняття «статика», «динаміка».

Практична частина. Виконання композицій (*орієнтовна тематика*): тематична композиція за сюжетами казок та інших літературних творів (за вибором); пейзажна композиція: «Моє місто», «Зима в селі (в місті)», «Лани»; портретна композиція: «Моя сім'я», «Портрет друга», «Мій улюблений вчитель».

4. Декоративно-прикладне мистецтво (62 год.)

Теоретична частина. Принципи декоративного мистецтва: стилізація, ритміка, силует. Поняття «орнамент», «декор». Розпис, витинанка, аплікація, колаж.

Практична частина. Створення декоративної композиції за мотивами народних ремесел. Декоративна переробка реальної форми, заповнення форм декором.

Орієнтовна тематика робіт: «Казковий птах», «Дивний звір», «Чарівні квіти», «Прикрасимо посуд», «Декоративна таріль», «Опішнянські мотиви», «Вертепні маски», «За мотивами петриківського розпису», «Ескіз килима», «Малюнок для тканини», «Ескіз новорічного костюма», «Національний український костюм», «Декоративне зображення тварин», декоративне заповнення силуету глечика, куманця, чобітка, одягу.

5. Історія світового та українського образотворчого мистецтва (4 год.)

Теоретична частина. Історія походження ремесел та декоративно-прикладного мистецтва. Українське мистецтво XIX- XX ст. Кращі світові різножанрові зразки образотворчого мистецтва.

6. Підсумок (2 год.)

Підведення підсумків. Перегляд та обговорення кращих робіт вихованців виконаних протягом року.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати:

- правила застосування художніх матеріалів та приладів;
- основи композиції та різноманітні засоби зображення;
- про логічну побудову просторового зображення;
- правила побудови ескізу;
- послідовність виконання малюнка;
- кольори та кольорові сполучення;
- основи декоративно-ужиткового мистецтва та зразки художньої народної творчості на початковому рівні.

Вихованці мають вміти:

- спостерігати натуру;
- аналізувати форму предметів, помічати спільне і відмінне в них;

- визначати композиційне рішення;
- робити ескіз.

Вихованці мають набути досвід:

- логічної побудови просторового зображення;
- втілення образів у художній формі;
- аналізу творів образотворчого мистецтва на початковому рівні.

Основний рівень, перший рік навчання НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Тема	Кількість годин		
		теоретичні	практичні	усього
1.	Вступ	2	-	2
2.	Художня творчість в житті людини	6	-	6
3.	Художні матеріали	2	18	20
4.	Малюнок	4	36	40
5.	Живопис	4	36	40
6.	Декоративно-прикладне мистецтво	4	30	34
7.	Підсумок	2	-	2
	Разом	24	120	144

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (2 год.)

Теоретична частина. Ознайомлення з правилами безпечного користування художніми матеріалами та з правилами поведінки в умовах студії образотворчого мистецтва. Ознайомлення з завданнями роботи на даному рівні.

2. Художня творчість в житті людини (6 год.)

Теоретична частина. Живопис станковий, батальний, монументальний. Види та жанри графіки. Скульптура станкова та монументальна; медальєрне мистецтво, скульптура малих форм. Декоративно-прикладне мистецтво, народні ремесла. Архітектура, стилі різних історичних епох. Дизайн, художнє конструювання.

3. Художні матеріали (20 год.)

Теоретична частина. Властивості та особливості вугіль, масляної пастелі, соусу, кольорової туші.

Практична частина. Виконання вправ з художніми матеріалами. Орієнтовна тематика: побудова прямої лінії з застосуванням вимірюванням олівцем; лінійна побудова квадрата з застосуванням прийому вимірюванням олівцем; побудова прямої та її поділ на два, чотири, вісім, три, шість, дев'ять рівних відрізків, перевірка за допомогою прийомів вимірюванням олівцем; побудова кола з використанням прийомів вимірюванням олівцем; пейзаж з використанням різноманітних ліній та штрихів, виконаних пером; пейзаж «Дерева» (техніка кляксографії); розтяжка тону з застосуванням техніки розтирання (вугілля, пастель); «Пташка» (техніка видряпування (туш, кольорова крейда, свічка).

4. Малюнок (40 год.)

Теоретична частина. Пропорції предметів, відповідність форми предмета натурі. Поняття «симетрія» і «асиметрія». Закони перспективного скорочення.

Форма предмета, тінь, світлотінь, взаємовплив предметів у середовищі. Пластика зображення людини та тварини.

Практична частина. Орієнтовна тематика малюнків: натюрморт з 2-х 3-х предметів, контрастних за формою і тоном на тлі драперій; складний натюрморт з предметами побуту та драперій; натюрморт з геометричними гіпсовими фігурами; малювання постаті людини, тварин та птахів за уявою; малювання рослин з натури; замальовки та начерки пейзажів.

5. Живопис (40 год.)

Теоретична частина. Пошуки кольору наближеного до натури з урахуванням впливу середовища. Передача об'єму предметів засобами кольору. Поняття колористичних відношень.

Практична частина. Орієнтовна тематика робіт: прості натюрморти з двох предметів побуту та фруктів, протилежних за кольором на тлі драперій локального кольору; прості натюрморти з трьох предметів побуту та овочів

наближених за кольором на тлі однотонної драперії; складні натюрморти з п'яти, шести предметів на тлі драперій, в теплій гамі; складні натюрморти з п'яти, шести предметів на тлі драперій, в холодній гамі; складні натюрморти з гіпсових геометричних фігур з драперіями; етюди пейзажів та рослин на пленері.

6. Декоративно-прикладне мистецтво (34 год.)

Теоретична частина. Зв'язок стилізації з видом декоративної творчості та матеріалом виконання. Організація декоративної композиції засобами ритму. Колористичне вирішення декоративної роботи як засіб образного вирішення та образної побудови твору. Різні фактури і техніки в декоративній роботі.

Практична частина. Виконання декоративних композицій (орієнтовна тематика): ескіз килима за мотивами українських народних промислів (решетилівських килимів); декоративне панно технікою витинанки; розпис по дереву, по склу за мотивами Яворівського та київського розпису; декоративне панно технікою витинанки (за власним задумом); декоративне панно з використанням різних фактур та матеріалів: «Море», «Поле», «Ліс».

7. Підсумок (2 год.)

Підведення підсумків. Перегляд та обговорення кращих робіт вихованців виконаних протягом року.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати:

- види живопису: станковий, монументальний, іконопис;
- види декоративно-прикладного мистецтва: ткацтво, кераміка, вироби зі скла; вишивка, набійка, лозоплетіння, різьблення по дереву, ковка;
- види графіки: станкова, книжкова, плакат;
- види дизайну: архітектурний дизайн, промисловий дизайн, дизайн одягу та взуття, дизайн предметів побуту;
- поняття колориту.

Вихованці мають вміти:

- порівнювати предмети за формою, розміром, тоном, кольором;
- передавати пропорції предметів та перевіряти сприйняття пропорцій вимірювання за допомогою олівця.

- підбирати колір на палітрі наближений до дійсного кольору і тону предметів в натурі;
- передавати кольорово-тональні відношення відповідно до натури;
- виявляти форму предметів за допомогою тону.

Вихованці мають набути досвід:

- використання художніх матеріалів: акварель, гуаш, акрил, олівець, туш, перо, пастель, вугілля, сангіна, соус, кольорова туш.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ОБЛАДНАННЯ

№	Найменування обладнання	Кількість
1.	Мольберти	15 шт.
2.	Столи	6 шт.
3.	Стільці	15 шт.
4.	Гіпсові фігури геометричних тіл (куб, шар, циліндр, призма, конус, шестигранник)	1 комплект
5.	Гіпсові розетки різної форми.	6 шт.
6.	Гіпсові частини обличчя.	1 комплект
7.	Предмети побуту для постановки натюрмортів.	20 шт.
8.	Драперії для постановки натюрмортів.	15 шт.
9.	Муляжі овочів та фруктів.	1 комплект
10.	Переносні лампи освітлення	2 шт.
11.	Папір білий.	15 наборів
12.	Картон кольоровий.	15 наборів
13.	Папір кольоровий.	15 наборів
14.	Туш	15 наборів
15.	Ручки, перо	15 наборів
16.	Пастель	15 наборів
17.	Вугілля	15 штук
18.	Сангіна	15 штук
19.	Ножиці	15 штук
20.	Клей - олівець	15 штук
21.	Пензлі	45 штук
22.	Олівці	15 штук
23.	Фломастери	15 штук
24.	Фарби гуашеві	15 штук
25.	Фарби акварельні	15 штук

26.	Палітри	15 штук
27.	Пластикові стакани для води.	15 штук
28.	Гумки	15 штук
29.	Репродукції творів українського мистецтва	30 штук
30.	Репродукції творів світового мистецтва	45 штук
31.	Фотографії та репродукції архітектурних споруд та творів декоративно-прикладного мистецтва	20 штук

ЛІТЕРАТУРА

1. Гончаренко С. У. Педагогічні закони, закономірності, принципи. Сучасне тлумачення / С. У. Гончаренко. - Рівне: Волинські обереги, 2012. - 192 с.
2. Кара-Васильєва, Тетяна Валеріївна. Декоративне мистецтво України ХХ століття : У пошуках "Великого стилю" : наукове видання / Т. В. Кара-Васильєва, З. А. Чегусова. - Київ : Либідь, 2005. - 280 с. : іл. ; 30 см. - ISBN 966-06-0402-5 (в тв. обкл.).
3. Масол Л.М. Загальна мистецька освіта: теорія і практика: монографія / Л. М. Масол. – К.: Промінь, 2006. – 432 с. Бібліограф.
4. Масол, Л. М. Художня культура України [Електронний ресурс] : навч. посібник для загальноосвіт. навч. закладів України / Л. М. Масол, С. А. Ничкало, Г. І. Веселовська, О. І. Оніщенко ; ред. Л. М. Масол. - Електрон. текстові дан. - К. : Вища школа, 2006. - 239 с. - (27,0 Мб). - 85(4УКР)я 7 М
5. Михайленко, Всеволод Євдокимович. Основи композиції. Геометричні аспекти художнього формотворення [Текст] : навч. посібник / В. Є. Михайленко, М. І. Яковлєв. - Київ : Каравела, 2004. - 304 с. : ил. - ISBN 966-8019-23-7.
6. Нестеренко, Петро Володимирович. Історія українського екслібриса : наукове видання / П. В. Нестеренко ; [ред. Н. Чекмарьова]. - Київ : Темпора, 2010. - 328 с. : іл. ; 28 см. - ISBN 978-617-569-005-5 (в тв. опр.).
7. Пометун О. Інтерактивні методики та системи навчання : збірник / О. Пометун. – К. : Шкільний світ, 2007 – 112 с.
8. Селівачов. М. Р. Лексикон української орнаментики (іконографія, номінація, стилістика, типологія) [Текст] / М. Р. Селівачов ; Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Рильського НАН України, Київський національний університет культури і мистецтв, Київський державний інститут декоративно-прикладного мистецтва і дизайну ім. М. Бойчука. - Київ : Редакція вісника "Ант", 2009. - 406 с. - ISBN 978-966-432-047-1.
9. Станкевич, Михайло Євстахович. Українські витинанки [Текст] : [монографія] / М. Є. Станкевич ; [відп. ред. Р. В. Захарчук-Чугай]. - Київ : Наукова думка, 1986. - 123 с. : іл. ; 21 см. - (в м. обкл.).
10. Український стрій [] / М. С. Білан, Г. Г. Стельмашук ; [ред. С. М. Білан ; худож. В. Ковальчук ; фотогр. О. В. Надашкевич] ; Львів. нац. акад. мистецтв. - 2-ге вид. - Л. : Апріорі, 2011. - 312, [3] с. : іл., фото, карти. - Слов. термін.: с. 296-309. - Бібліогр.: с. 310-312. - ISBN 978-617-629-001-8